

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 20. januarija 1858.

Skušnje s sivo ajdo na Krajskem.

R. v. Pr. iz Dolenskega. — Predlanskem sem bil dobil en bokal omenjene sive ajde, ter sem jo za poskušnjo na srednje dobro njivo posejal, od ktere sem je 14 bokalov pridelal. Pretečeno leto sem tēh 14 bokalov zopet na enako njivo posejal, kjer se mi je neizrečeno dobro obnašala, zrastle je večja od navadne domače, polna je bila kot brinje, pridelal sem je pa le poltretji mernik, ker mi jo je bila nekoliko slana posmodila.

Ta ajda se mi je tako prikupila, da si upam reči, da bi utegnila kadaj našo navadno spodriniti. — Sejati se mora precej redko, na dobro njivo, in kar se dá zgodaj. Kakor sem se prepričal, tudi v kozolcih miši in tiči bolj po nji hrepené, kakor po navadni domači. — To kot odgovor na vprašanje v 101. listu lanskih „Novic“.

Ker častiti predsednik kmetijske družbe gospod F. Terpinc radi z mnogoverstnimi rečmi skušnje delajo, bi jim prav rad četertinko imenovane ajde za poskušnjo poslal, če bi le vedil, da bi jim z njo vstregel!*)

Oskernik kmetijskega verta na Poljanah, častiti gosp. fajmošter Zalokar so nam povedali sledeče:

Siva ajda je bila na kmetijskem vertu ob pravem času vsejana. Ni kmalo in tudi ne vsa enako kalila, in ko je bila iz zemlje pribibala, je ostala do konca avgusta pavec visoka v veliki suši, kakoršne nobeden nas ne pomni. Ko pa je v začetku septembra mala peršica zemljo nekoliko po verhu poškopila, je naša revna ajdica jela malo spet od tal bihati, dosegla je visokost tri do štiri pavce in evela, — kar pride nemila slana, in ajdica poparjena je vsa pokinila. Tako se je ta reva letos pri nas, in enako tudi pri drugih, kateri so seme dobili, obnašala. Škoda, da so nadopolno sivko zaterle lani dve uimi: suša in slana. Bog daj letos bolje!

Gospod Burger iz Grosupja, ki je tudi za poskušnjo vsejal sive ajde, nam je ni mogel prehvaliti, kako lepa, velika in zernata da je, — al slana pride in ji napravi veliko škodo.

— Pri Marii Devici v Polji smo sami vidili med našo navadno ajdo nekoliko sive vsejane, ki se je od une že od deleč ločila, ker je bila košata, veliko bolj bela v cvetji in svetlejšega perja, — škoda, da tudi tu je slana bogato novino zacverla!

Laneno seme se mora premenjevati.

Že dostikrat se je vprašanje ponovljalo: ali je res in neobhodno potrebno, laneno seme premenjevati, to se pravi, da se od časa do časa premeni z rusovskim rigajskim semenom. Nekteri domači, pri tem skušeni kmetovavci že delj časa terdijo, če bi se laneno seme z večjo skerbjo pridelovalo in bi se delj časa pustilo ležati, preden se seje, bi se veliko boljše obnašalo in ne bi ga bilo treba s ptujim premenjevati; po ti poti bi se pa veliko lepega denarja v deželi prihranilo.

*) Prav radi bojo gosp. predsednik sprejeli njim namenjeno seme. Tako so nam včeraj rekli. Vred.

Če tudi ta svet iz dobrega serca pride, je vendar le nasprot dozdašnjim skušnjam, ktere so pokazale, da se tudi najgorše seme v nekterih letih izverže, da bo namreč lakno debelo in kerhko, zernje pa nepopolnoma dozorjeno. K ti nepopolnosti pa med vsim drugim podnebje naj več pripomore. Lan se, kakor je znano, naj bolj ponaša v vlažnem podnebju in kjer ni mraza spomladi, zato stori pa lan najbolj na morskih bregovih, iz katerih tudi mi v naše kraje laneno seme dobivamo, n. pr. iz Rusovskega in sicer iz krajev izhodnega morja ali pa iz Belgije.

Po večkratnih preiskavah izvedenih mož je dokazano, da sta tisti svet, ki ima dovelj grenke zemlje v sebi in pa kuhinske soli, blizo morskih bregov, se najbolj prileže lanu. Pri naši lanoreji je pa to velika napaka, da lepo predivo in dobro seme od ene in ravno tiste bilke imeti hočemo. Pa tudi takrat, kadar ne bomo od enega semena obojnega terjali, se vendar ne bomo mogli odkrižati ptujega semena. Res je, da zbiraše najlepše seme in odločevaje vse bolno moremo namesti dve leti skoz 4 leta izhajati z domačim, al po četertem letu bo vendar treba po rusovskem semenu seči.

C. R. A.

Gospodinjam nekaj zastran kokošarstva.

Tudi naše gospodinje so gotovo poslednje leta dostikrat slišale od ptuje kuretnine.

Pri zboljššanji kuretnine pa ne mislimo, naj bi si gospodinje naše kokoši kupovale iz ptujih krajev in novega plemena, ampak le to, naj bi svoje domače z večjo skerbjo redile in gleštale. Pri reji kuretnine ima tista gospodinja naj več dobička, ktera najperva na terg piščeta prinese. Kako se pa dá to doseči? — Tako, da se čez zimo prav preredit. Tudi pri kokošarstvu velja zlato vodilo: „Tople in snažne gredí so pol živeža.“

Kokošim, ktere so vajene pozimi pod milim nebom čepeti, ali v nezaperte kolnice na grede hoditi, pozebejo dostikrat grebeni, in preden se zopet okrevaajo in k moči pridejo, preteče dosti časa. Take kokoši vam, drage gospodinje, ne bodo prinesle veliko obresti. Najboljše je, da se kurnik s kokoši v kravji ali pa v ovčji hlev postavi, kjer kuretnina mraza ne terpi, toda gornji pokrov kurnika mora dobro zložen, ne pa špranjast biti, da ne more nesnaga skoz-nj na kuretnino padati. — Pa počasi! zoper to se bodo gotovo možjé uperli; zakaj oni so s kokoši v večni vojski in njih živi sovražniki — razun če se jim ocverte ali pečene na mizo prinesó.

Nikar se ne bojte, dragi moji gospodarji! kurje uši in kurnjek v hlevu vam ne bojo nič hudega prizadjali, na travnikih in njivah bo pa gotovo veliko veliko odlegel. In gospodinjam se ni bati, da bi njih kokoši rade v kurnik ne hodile.

Skerbna gospodinja ne bo, kakor je pri nekterih gospodinstvih navada, le enkrat v letu, namreč na pustni torek, kurnik očediti dala, ampak skerbela bo, da se vsako saboto, v huji vročini poleti pa dvakrat ali trikrat to delo na teden opravi in kurnik do dobrega očedi. Kjer se kurniki pogostoma snažijo, ondi se ni bati,